

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENT
Pentru 1 An . . . L
Pentru 6 luni . . . I

Impărăția Jertfei

De pr. Petru Bogdan.

Se apropie noaptea de pe muntele Maslinilor.. Vanzătorul însângerat de flăcările făclilor, cu sărutarea „Bucură-te, învățătorule” a pecetluit începutul unei mari împărății: Impărăția Jertfei — putere spirituală urlașă — care cucerește și va cuceri mereu citadelele inimilor noastre.

E adevărat, însă, că suntem obișnuiți a ne socoti numai „beneficiari” ai acestei împărății întemeiate pe Jertfa Altuia. Noi vedem această împărăție numai sub ipostasul învierii, al învierii. Dar, la baza acestui unic moment luminos, al învierii, în urma celor trei nopți și două zile cernite de suferințe, loviri, chinuri, răstignire — stă, precum se vede, o mare Jertfă. Spiritul de jertfă stă la baza învierii și a acestei împărății în care trăim.

Cine dintre cei ce rostiau sentința „Vinovat este morții”, ar fi crezut că ajută la întemeierea acestui Imperiu, și că în sentința lor e sâmburele din care va germina o lume nouă? Câți dintre imbecilii bicicliștii au gândit că, la fiecare lovitură de biclu în Tropicul acela sfânt și chinuit, *„mare se trânge”*, puterea și mulțimea Harului creștesc, chiar și pentru ei ceice lovlau ?!

Nimeni n'ar fi crezut, că Macedonia ar putea să întemeieze un mare imperiu, măcar de scurtă durată. Începutul marelui imperiu coincide cu deslegarea *„nodului gordian”*, despre care legenda spunea, că celce va putea să-l deslege va stăpâni lumea, și pe care Alexandru cel Mare l-a tăiat cu sabia.

„Nodul gordian”, care ținea în legături omenimea dela Adam, a fost desfiăcut, și el, dar *„prin sabia, ci prin Jertfa de pe Cruce”*. De aceea și Impărăția, ce-și are începutul pe Golgota, poartă pecetia veșniciei.

Filosoful Diogene (413—325 a. Chr.) striga omenimii ticăloșite, trufașe, egoiste, de-atunci:

— „Caut un om”. Peste patru veacuri, Pilat îi răspunde:

— „Iată Omul”. „Omul” gata de jertfă pentru mântuirea altora.

Iată Icoana, a cărei copie trebuie să devie fiecare dintre noi, reeditând în viață-ne, după putință, Jertfa și abnegația Lui. O cere Mântuitorul: „Cel ce voește să vină după Mine, să se lapede de sine, și să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie”. (Mc. 8. 24) Lăpdarea de sine este jertfa ce ni-o pretinde calitatea de membri ai Impărăției lui Hristos, prototipul spre care

tindem, dărâmand, astfel, *egoismul* universal care roade în spiritul Omului și al colectivității.

Lăpdarea de sine a strălucit în prima Biserică de creștini și spiritul de jertfă a culminat atuncea: „Iar inima și sufletul multimii celorce au crezut, era unul.. Și nimeni nu era lipsit între ei; că toți, care aveau case sau țărini, vânzându-le, aduceau prețurile celor vândute și le puneau la picioarele Apostolilor, și se da la fiecare după trebuință”. (Fapte 4³² și 34—35). Vedem, deci, că era și atunci un fel de „comunism” sui generis — dar încadrat în Impărăția Jertfei.

Comunismul de azi, însă, e încadrat în împărăția urei și a sângelui ce vrea să aprindă cu zarea ei de foc întreaga Europă. Comunismul voește să ștergă sufletescul, individualitatea, dragostea, nota Divinității din om, pentruca în schimb să creeze oameni-serie, oameni-mașini.

Am văzut undeva un tablou, care intruchipa desăvârșit, în linii și culori, aberația comunistă *ca teorie*. În acest tablou e înfățișată, în atmosferă grea de fabrică, o masă lungă la care stau așezați mulți oameni. La mâna dreaptă a fiecăruia e legată o curea. Toate curelele converg spre un angrenaj de osii și roți dințate, purtate de o singură roată mare, condusă, din o altă încăpere, de către un singur om. Parcă văd pe sângerosul Stalin, în acest om... De acesta depinde mișcarea simultană și uniformă a mâinilor, legate în curele, ale oamenilor-mașini. Fața lor fără expresie, tristă; ochii nu văd, voința nu voește, inima nu crede, nu speră, nu lubește. Rezultatul muncii lor, același obiect fabricat în serie, lipsit de nota personală...

Iar în *practică* vedem roadele Comunismului, pe însuși câmpul lui de experiență în Impărăția crimei, de peste Nistru, care are pretenția de a schimba și îmbunătăți soarta omenimii!

Câtă depărtare dela el și până la o altă Impărăție — pe care el vrea s'o înlocuiască — Impărăția Jertfei, care cere jertfire de bună voe, conștiință și care, de fapt, a schimbat și schimbă fața lumii acesteia!

La această operă de învoire ne chiamă Hristos: „Cela-ce voește să vină după mine.”

Dar cum răspunzi tu, iubite frate, la această chemare?

Ești membru în diferite organizații bisericești.

Acestea, însă, nu pot via fără jertfă din parte-ți. Ele ar fi pentru tine o școală a jertfei... și, iată, ai primit această cruce, pe care ți-a oferit-o Mântuitorul, dar tu o porți protestând, fără voință, ca acel Smon Chirneanul din Evanghelle.

Oare, tu nu ești pătruns de minunata abnegație a lui Iisus cel Răstignit?

El vrea ca, în durerea Lui sufletească ce urmă trădării lui Iuda, să constați, cu remușcare, îndepărtarea ta dela spiritul de jertfă al Creștinismului; în durerile răstignirii Lui să vezi și o frântură a ispășirii păcatelor tale; ecoul ciocanelor care l-au pironit să răsună și în tine, iubite frate!

Numai așa poți să-l înțelegi pe Cel ce s'a adus ca o oală spre jungiere pentru alții. Măcar o fărâșură din marea dragoste, ce L-a dus pe Golgota, să treacă și prin sufletul tău. Și atunci ai adus și tu o „jertfă vie“ (Rom. 12,) și vivificatoare. Perpetuarea jertfei celei Mari într-un noi este semnul Împărăției lui Dumnezeu, este livretul tău de cetățean al acestei Împărății. Spiritul de jertfă va fi criteriul, după care vom fi judecați; e cheia fericii noastre. Căci Cel ce s'a jertfit și pentru tine, când va veni să adune roadele jertfei Sale nu te va întreba: câte comori ai adunat? câte cunoștințe ai acumulat? ce slujbă înaltă ai purtat?... ci: *cât ai jertfit?* Și va zice: „Că am flămânzit și mi-ați dat de mâncat; am însetat și mi-ați dat de băut; străin am fost și m'ați primit; gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la mine...“ (Mt. 25³⁵⁻³⁶).

Noul ministru — P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Colan

Am fost dintre cei dintâi cari, cu bucurasă inimă, am semnalat intrarea P. Sf. Sale Părintelui Episcop Nicolae Colan, în guvernul actual, și încă la două despărțăminte: al Educației Naționale și al Cultelor și Artelor.

Inzestrat sub raportul cărții, al experiențelor educative și-al bunelor inițiative de propagandă, era dela sine indicat pentru dubla situație ce l-a încredințat la cele două ministere.

La ce ne putem aștepta d pe urma activității P. Sf. Sale, o știm cu toții celce îl cunoaștem de aproape, în dragostea Sa de muncă. Iar cuvintele, cu cari și-a luat în primire înalta deregătorie de ministru al Educației Naționale, sunt concludente și de cel mai bun ungar.

Ne facem o plăcere și-o datorie reproducând aceste declarații, pentru a fi cunoscute și cititorilor noștri.

„Ministerul acesta — a spus P. Sf. Sa cu graiu-l tihnit și așezat de totdeauna — s'a numit al Instrucțiunii, apoi al școlilor și azi se numește al educației naționale. Această titulatură este cea mai potrivită. E bine că s'a dat primat educației. Eu o să mă conformez acestui nume. Dar cine face educație trebuie să se gândească: în mijlocul cui o face. Pentru că poporul nostru este credincios, la baza educației trebuie să fie pusă credința. Ea întărește caracterul și-l dă ținte înalte.

Avem un Domn în cer: Hristos; un domn pe pământ: Regele; un lăcaș al marelui familii: Patria,

nu numai cu pământul ei, chiar și cu cerul care ocrotește sufletul acestei nații.

În această operă o să fiu ajutat de distinsul membru al corpului didactic, dl. Tonl, și desigur de întregul corp al funcționarilor ministerului, ca și de oastea apostolilor dela toate școlile, de toate gradele, din țară.

Tuturora le cer muncă devotată, disciplinată și entuziastă.

Din aceeași încredere a Majestății Sale sunt chemat să conduc și departamentul Cultelor și Artelor. Să fac legătura dintre culte, îndeosebi Biserica dominantă și Stat. Să promovez împlinirea poruncii: Dați Chesarului ce-l al Chesarului și lui Dumnezeu ce-l al lui Dumnezeu.

Preoții, ca și ceilalți cetățeni, sunt dator să slujească cu credință lui Dumnezeu, Regelui și Țării.

Preoțimea a fost scoasă din văltoarea luptelor politice. Eliberată de această sarcină, cu fatalele politici la care este expus omul, ea va putea să-și întoarcă toată energia și însuflețirea pe *tărâmul religios și național*, în cadrul unei *discipline liber consimțite*.

Făcând acest lucru, preoțimea va aduce cea mai curată slujbă lui Dumnezeu, Regelui și Țării, deopotrivă.

Eu nu mă îndoesc că preoțimea noastră și slujbașii tuturor cultelor își vor înțelege înalta lor chemare și l se vor devota integral. După cum nu mă îndoesc, că în mîslunea mea voi avea concursul tuturor funcționarilor ministerului de culte.

Am fost și sunt preot și profesor. La educația națională voi fi profesor și cleric, iar la culte preot și dascăl, în acelaș timp. Dealtfel arbiria are amândouă aceste misiuni. Voi fi și al preoților și al profesorilor, iar toți să fim al lui Hristos și al Regelui. Dumnezeu să ne ajute!

Judecarea asupra Mântuitorului

Dăm cetitorilor noștri, în prag de săptămâna Sfintelor Patimi ale Domnului, următoarele informații în cauză, spicuite de alții.

În cotidianul cernăușian „Gasul Bucovinei“, din din 20 Aprilie 1930 citim, următoarele rânduri, reproduce din „Bucovina“ Hurmuzăchestilor, din 1849 (No. 31):

Gazeta franceză „Le droit“, și după ea și alte gazete germane, publică judecata Domnului nostru Iisus Hristos, precum s'au aflat într-o capelă cartusiană în Caserta (Neapolea), săpată pe o tablă de bronz bine păstrată, în limba evreiască, de pe care comisarii, cari au petrecut armia franceză la 1795 în Italia, au făcut o traducere.

Judecata sună precum urmează:

Judecata făcută de Ponțiu Pilat, Procuratorul Galileii-de-Jos, zicând că Iisus trebuie să sufere crucea.

„În al șaptesprezecelea an al împărăției lui Tiberiu și în ziua a douăzeci și cincea a lunii lui Marțiu, în Sfânta Cetate a Ierusalimului, fiind suprapreoți în Galilea Anna și Caiafa:

„Ponțiu Pilat, Procurator în Galilea-de-Jos, șezând în scaunul prezidial al Pretorului, condamnă pe Iisus Năzarineanul să moară pe cruce între 2 tâlhari, fiindcă mărturiile cele mari și notorie ale poporului zic:

1. că Iisus este amăgitor; 2. că este răsvrățitor; 3. că este stricătorul legii; 4. pentru că se zice a fi fiul lui Dumnezeu; 5. pentru că se numește împăratul lui Israel; 6. pentru că pe vremea când a intrat în biserică, l-a urmat mulțimea cu ramuri de finic în mână;

deci ordonă celui întâiu centurione Chintil Corneliu să-l ducă la locul de judecată, și oprește pe toți săracii și bogății, ca nu cumva să împlădească moartea lui Iisus*.

Mărturii, cari au subscris această condamnățiune, sunt: 1. Daniil Robani, fariseu; 2. Ioan Zarobafel; 3. Rafail Robani; 4. Kapet Rabin. Iisus se va scoate din cetatea Ierusalimului pe poarta ..(?)

Cotidianul bucureștean „Curentul” (din 20 Noembrie 1937), publică (după revista bisericească „Cuvânt bun”) următoarele:

În anul 1580 după Hristos, s'a găsit în orașul Achilia, o lădiță de fier, în interiorul căreia era o altă lădiță de marmură luxoasă, care conținea următoarea hotărâre a condamnării Domnului nostru Iisus Hristos, de către Ponțiu Pilat și dregătorii Evreilor din Ierusalim.

Hotărârea aceasta era scrisă de un pergament, în limba ebraică, și se crede, că este o copie de pe hotărârea lui Pilat.

Lădița aceasta, a fost adusă la Constantinopol și predată Patriarhului Ieremia, care era pe atunci Patriarh Ecumenic.

Iată textul:

„În anul al 17-lea al Împărăției Împăratului Tiberiu Cezar, Împărat al Romanilor, Împărat neînvins, Olimpiada 121-a, Illada 8-a, dela zidirea lumii după socotința noastră și a Evreilor 4174 ani, dela stăpânirea Romanilor ani 73, dela eliberarea Babilonului ani 80, și dela de-fințarea regatului sfânt ani 97, pe vremea dregătorilor poporului Roman Lucius Pizanius și Parcus Pausanias, și Prohipat, Proconsul al Iliricului, Valerius Palistera, guvernatorul comun al cetății Iudeilor, Cantius Flavius, pe vremea guvernării Ierusalimului de către puternicul dregător Pilat, pe vremea dregătoriei în Galileia de jos a lui Irod al II, înalți arhieriei fiind Ana și Caiafa, iar mari dregători ai Templului celui mare, Rabam Amanbel Ghiocțino, fiind Alinat și Mall, Sutaș suprem al Romanilor și Ierusalimului fiind Cornelius Sublina Sixtus Bombliu Rufa, în luna Martie ziua 25-a, Eu Ponțiu Pilat, guvernator din partea Împărăției Romanilor, stând în Pretoriul guvernământului judec, hotărâsc și condamn la moarte pe Iisus, care se numește de către norod Hristos, Nazariteanu din Galileia, om răsvrățitor care s'a împotrivit legii Mozaice și împotriva Magnificului Împărat Tiberiu Cezar.

„Pentru aceasta, hotărâsc, și poruncesc, că moartea lui să fie prin cruce; dar să fie pironit pe cruce prin cuie; după cum este hărăzit răufăcătorilor; căci s'a adunat el împreună cu alții, bogăți și săraci, în număr mare, și n'a încetat de a produce tulburări în toată Iudea; zicând că este fiul lui Dumnezeu și regele lui Israel, amenințând cu distrugerea Ierusalimului și Templului sfânt; totodată nesocotind frica Cezarului, având îndrăzneală să intre în Ierusalim și în Templu cu un rege, cu stilpară și alai împreună cu mult norod.

„De aceea, poruncim primului sutaș al nostru, Cornilius Cornilius, să-l plimbe, legat în chip public în cetatea Ierusalimului, fiind biciuit, îmbrăcat în porfiră, a-

vând pe cap o cunună de spini, purtându-și crucea pe umeri, spre a fi pilda tuturor răufăcătorilor. După aceea, să se aducă doi tâlhari ucigași, să iasă convolui din poarta zisă Gambarola, iar acum Antoniana, Sutașul să-l ducă pe Hristos în chip public pe muntele răufăcătorilor, zis Calvarium.

„Deci, trupul lui să fie răstignit și să rămână mort pe cruce, spre priveriștea tuturor răufăcătorilor; iar d'asupra crucii, să se pună o inscripție cu titlul în trei limbi și anume: în grecește, în limba romană și în evreește. În grecește: Iisus Nazarees Vasilevs Iudeon; Latinește: Iesus Nazareus Rex Iudaeorum; și Evreește: Ghiesona Nazori Meleh Ghelundim*.

„Poruncim, că nimeni din nici o clasă sau de orice atribuție, să îndrăznească în chip ușuratec să oprească această condamnare hotărâtă de noi, condusă și executată cu toată seriozitatea după ordonanțele și legile Romanilor, stabilite pentru un evreu, care se sustrage dela supunerea Împărăției Romane.

„Martori ai acestei hotărâri a noastre, din partea marilor judecători ai Evreilor: Ranuban Manteni Benearsoii. Din partea (Fariseilor) Borban, Simeon, Bonal. Din partea Împărăției Romane: Lucius Sextilius, Maxiemiilius.

„Din partea judecătorilor neamului Israelit: Ra-taun, Daniil, Rabnil, Inaon, Binicon, Ratam, Iufavel, Picicula.

„Din partea Arhierilor: Rabam, Iuda, Bonsacoli. Antichiusor; pentru răufăcătorii comuni: Antichiusor; pentru răufăcătorii comuni:... Belam*.

Lăsând cercetărilor mai deaproape să se lămuirească asupra problemei textului judecății împotriva Mântuitorului, noi să ne mulțumim a-l cânta, cum ne învață sfânta noastră Biserică:

„Lăudăm, Hristoase, Patima Ta cea mântuitoare și mărim Invierea Ta.

„Cela ce răstignire ai răbdat, și moarte ai stricat, împacă viața noastră, Domne, ca un Atotputernic*.

Pilat din Pont către Tarquinius Centius, proconsul în disgrație*)

De Ion Scăenaru

Am pregătit totul, prietene, ca să primești la timp, și înainte de a te aresta Tiberiu, scrisoarea aceasta. Cele mai luți trirame, navigate de cei mai vestiți pirați angajați în taină de mine, așteaptă pe Marea Mare semnalul plecării spre Roma.

Nădăjduesc că te vor găsi încă în viață, știut fiind, că Divinul nu va renunța cu nici un chip la plăcerea de a te trece mai întâi prin suplicii, ceea ce va cere chibzuială și pregătiri, — după cum mai nădăjduesc, că nu te vei grăbi spre a-ți face, în acest răstimp, singur seama.

Am atâta nevoie de tine aci, în provincia asta ciudată, după întâmplările și mai ciudate prin care am trecut zilele din urmă, fără să le fi putut domina, nici înțelege — și din care am ieșit cu toată ființa răscolită de Acela care, în ciuda sentinței mele, și în pofda celor care l-au cerut, fără cruțare, moartea — trăiește! Unii spun că s'ar afla tot în Iudeea, alții că ar fi luat calea deșertului de unde se va întoarce într-o zi cu cohortele și legiunile Lui, ca să întemeieze acea împă-

*) Din „Universul” dela 22 Nov. 1937.

rățile, care a stârnit atâta zarvă, și de care va tremura — zice-se — chiar și Cesarul.

M'aș bucura nespus de mult să-L revăd, fiindcă din capul locului eu n'am crezut în aceste svonuri și nici n'am tremurat, dimpotrivă: în clipa când îl predam poporului, după judecată, simțeam în inima mea că ne despărțim prieteni.

Vai, Tarquiniu, nu voi putea uita niciodată ceasurile grele, dealungul cărora s'a desfășurat acea judecată — o judecată în care tot timpul au vorbit mai mult tăcerile din noi, întrerupte în răstimpuri de urletele mulțimii care fierbea pe străzi, în curtea și pe treptele palatului, cerând în numele ei și al Romei, pedeapsa capitală.

A fost adus în sala cea mare a judecăților, târît și îmbrâncit de cei cari, încă de pe atunci, mă amenințau cu mânia lui Tiberiu. Fabius Sertorius, comandantul legiunii IV-a, abia le mai putea ține piept ca să nu pătrundă înăuntru, vrând să fie și ei de față, să mă controleze adică.

Am așteptat să se potolească mai întâi zarva, apoi mă întorsei către Acela; trebuie că fusese crunt bătut, după vânătaile ce avea pe față, pe piept, după îmbrăcămintea sfâșiată. Ne mai ținându-L picioarele, aștepta rezemat de perete. Pe frunte purta o cunună de spini, anume făcută ca să fie cât mai bine îndesată spre tâmpile, de unde șiroale de sânge se prelingeau pe obraji, iar de acolo în picuri grele pe mozaicul sălii. Mă cuprinse mila și dădui să-I ajut, dar numai decât mi-am adus aminte cine sunt; văzui Imperiul în toată întinderea lui, apoi Roma, apoi privirea răzbunătoare a lui Tiberiu țâșnind din marmora ce o aveam în față — și atunci, ca și cum toată Judeea trebuia să mă audă, poruncii:

— Șezi!

El m'a privit trist, a încercat să se apropie de scaunul ce l-l desemnasem, dar părăsindu-L puterile, căzu la jumătatea drumului; acolo, și-a șters sângele ce l acoperea vederile și, cu puteri îndoite, încercă să se ridice, să mai facă un pas. În cele din urmă L-am ajutat eu însumi, l-am scos cununa de pe frunte. L-am smuls ghiștii ce rămăsese înfipti în țeastă. L-am așezat în fotoliu. El m'a privit cu blândețe, cu atâta blândețe, că mi făcea bine. Zise:

— Iată, mâinile și vesmintele tale s'au umplut de sânge.

Nu mi plăcurea vorbele; mă simții stânjenit. Ca să pășesc la judecare îl întrebai:

— Este adevărat că Tu răsvrătești poporul împotriva Cesarului?

El se uită la mine ca și cum știa că eu nu cred nimic din toate acestea. Răspunse:

— Tu zici....

după care lăsă capul în jos, în acea meditație obicinuită Lui, absent, ca unul care n'a auzit niciodată de Roma, nici de Tiberiu, nici de guvernatorul Iudeei.

— Aceștia Te învinovătesc că vrei să întemeiezi o nouă împărăție. Au nu cunoști legile? îl mai întrebai iar, ca o fatalitate în care mă înverșunam de bună voie, simțind totodată cum îmi scapă pentru totdeauna prilejul de a cunoaște pe acost Om.

— Ei Mă învinuesc că propovăduiesc adevărul, mă ajută El, citind și de astă dată în gândurile mele. Atunci, uitând cine sunt și pentru ce ne găseam acolo, îl întrebai cu o naivitate de școlar:

— Și ce este adevărul?

În liniștea care se lăsă peste noi, simțeam cum mă prăbușesc în gol, odată cu întrebarea. Îmi amintii de dimineața, când El intrase în cetate; Caecinia mă trezi din somn și mă trase pe terasă, să văd: domol, călare pe un măgaruș alb, Omul din fața mea înainta binecuvântând mulțimea îngenunchiată în cale, în care văzui și o sumedenie de soldați de ai mei, ba chiar și pe Fabius Sertorius.

— Este cu puțință ca un comandant de legiune și no-

bil Roman să îngenuncheze alături de prostime, în fața acelu necunoscut? îl muștrasem eu, amenințându-l cu degradarea și exilul.

— Și tu vei face același lucru într-o zi, Pilat, a cutezat să-mi răspundă, ieșind din realitate, războinicul — pentru că aproape de El vei simți și tu, vibrând în tine, golul sufletesc pe care Zeii noștri n'au putut să-l umple.

O, Tarquiniu, dacă ai ști cât m'a chinuit căldura din amiaza acelei zile! Ne mai știind ce să fac, mă îndreptai către una din ferestrele care dă spre curtea din dosul palatului: poate că urletele de dincolo, îmi zic, n'or mai ajunge până aci, și o deschid. Jos, Caecinia mângâia măgarușul cel alb (am uitat să-ți spun că în urma rugămintilor ei îl confiscasem ca să nu fie ucis de mulțime); mă vede și mi strigă din toate puterile:

— Ia seama, Pilat!

Am închis repede fereastra și m'am întors la Cel ce medita, învăluit de tăceri, în sala cea mare a judecăților. Mă simții singur, tot mai singur, plutind între visul cu prevestiri al Caeciniei, și golul sufletesc pomenit de Sertorius, în care mă lăsam să alunec cu o ciudată mulțumire. Cel puțin dacă Acesta ar spune ceva, dacă Și-ar da osteneala să Se apere, să mă lămurească asupra fierberii, care a cuprins provincia întinzându-se pe uscat și pe mare, scoțând la lumina zilei tâlharii și pirații, ca să-mi spună: Stăpâne, dacă vrei să faci scăpat pe acel Om, iată năvile noastre, iată brațele, iată știința noastră de a naviga pe ape ne mai umblate de nimeni. Poruncește!

Vai, Tarquiniu, nu mai trebuia mult ca Pilat din Pont să ajungă complice cu pirații. Dar mi-am revenit, l-am arestat pe toți, le-am confiscat năvile și-am poruncit să fie puși la cazane.

Și iar mă întorsei spre Acela; ne mai știind ce întrebari să-I pun, mă agățai de cea din urmă, aceea care tot El mă ajutase să l-o pun?

— Și ce este adevărul?

— Ceea ce simți tu, în tine acum....

În acea clipă, mulțimea sparse cordoanele; se auzeau ropotele centurilor chemate de Sertorius, laolaltă cu poruncile comandantilor și cu vaerele celor ce nici măcar nu-i atinsesese fierul.

Am ieșit pe terasă, am încercat pentru a doua oară o potolire, o împăcare; am voit să fac un fel de schimb cu niște tâlhari, am amenințat chiar cu mobilizarea legiunilor.

— Au știe Cesarul că cel pe care îl aperi tu, uneltește pentru o altă împărăție? mi-a strigat, în aprobarea tuturoara, o căpetenie de a lor.

Intorcându-mă în sală, mă gândii la pergamentele găsite pe galeriile încărcate cu daruri de preț, descoperite de Sertorius, navigând pe ape tainice spre Roma: „... și află, Divinule, că Pilat din Pont uneltește de multă vreme cu un anume Nazarinean...”

Atunci chemai pe comandantul legiunii IV, cel cu golul sufletesc într'însul; îi poruncii să ridice cununa, dar războinicul zovăi. O ridicai eu însumi și o așezai la loc, pe fruntea omului. El a înțeles și S'a ridicat să meargă, iar noi L-am sprijinit până la cele dintâi trepte, afară — unde, cu aceeași blândețe, El mă mai privi odată, după care fu smuls de gloată și înghițit de ea cum înghite deșertul o picătură de rouă.

Sfârșind pergamentul, Pilat din Pont privi dela aceeași fereastră străzile Ierusalimului; grupuri din o altă lume, ascunsă până atunci, alergau sub soarele dimineții, cu înfățișarea celui care, aflând ceva, vrea să mai afle încă. Unul mai cu seamă, unul adrențaros și cu barbă, căutat de gărzii toată săptămâna spre a ispăși o pedeapsă pentru o ureche tăiată,

cuvânta către acele grupuri. Părea să știe multe, chiar prea multe, și nu se mai temea de nimeni.

O clipă mai târziu, cel mai vestit pirat de pe Marea Mare, pornea în trapuri și goane la năvi, purtând spre inima Imperiului, sub peceti și sigilii, vestea cea mare :

— Trăește !

„Dar voi, cine credeți că sunt Eu ?“

Studiu apologetic, după Marc Boegner.

de pr. Ștefan Corpadea,

Nu vi se pare că întrebarea, pusă de Hristos învățăceilor Săi, în drum spre Cesareea, se referă fiecăruia dintre noi ? Acelora pe cari îi întâlnește Iisus pe cărările vieții ; aceleora cari îi ascultă cuvintele ; aceleora cari îi privesc viața, iubirea, suferința și moartea... și stau ca în fața unui mister. Misterul unei conștiințe perfect sfântă, care strălucește dealungul relațiilor vieții unei existențe umane ; misterul unei iubiri, din care inima omului scoate la iveală dovezi de dragoste față de Dumnezeu ; misterul unei înfrâuriri asupra omenirii întregi, — înfrâurire care emană, nu dintr'un mort, ci dintr'un viu.

Văzând aceste diferite aspecte ale misterului, ne punem întrebarea : Cine este Acela care ni-l descoperă ? mai bine zis : Cine este acela care, deși se descoperă prin învățătura Sa, prin viața Sa și prin moartea Sa, totuși lasă să vedem în El un mister, pe care noi îl simțim și care ne pune întrebarea : „Dar voi, cine credeți că sunt Eu ?“

Întrebarea aceasta nu se impune nimănui, în mod necesar, dela primul contact cu Iisus Hristos. Omul superficial sau frivol, ori omul preocupat numai de grijile sau de ambițiile sale, — nu-și prea ia osteneala să arunce o privire asupra lui Hristos. Nicăruia dintre acești oameni nu-și pun întrebarea : Cine este Hristos ?

Putea va El să fie același pentru fiecare dintre noi ? Cred că nu. Ori L-am primit, ori nu, Iisus Hristos a intrat în viața noastră. El a atras privirile noastre, fixând asupra Sa efortul meditației noastre. Nu e suficient să zicem, în liniamente generale, că El a existat și ce i-a fost existența umană. E vorba să spunem, dacă vom putea : Cine este ? și ce zărim în profunzimea persoanei Sale.

„Dar voi, cine credeți că sunt Eu ?“ Oare sosit a timpul să răspundem la această întrebare ? Oare nu s'ar cunoaște Iisus mai mult și mai bine, dacă nu-l vom cunoaște prin noi înșine ? Ucenicii chemați de Domnul să trăiască în înfrățirea Lui, fuseseră în timpul petrecut cu El inițiați în toate tainele vieții Sale cotidiene. Orice lucrare internă s'ar fi întâmplat între ei, atât pe țărmul lacului Tiberiadei cât și în altă parte, aceștia îi ascultau învățăturile, urmându-L din sat în sat, privindu-L cum își unea urechea la mizeriile omenirii. Sau, altă dată, mai spre seară, după lucrul de peste zi, îl vedeau retrăgându-Se în singurătate, ca să-și reîmprospăteze, în comuniune cu Tatăl Său, energiile spirituale ce le întrebuința în folosul altora, cari apelau la ajutorul Lui.

Iisus, care citea în gândurile lor ca'ntr'o carte deschisă, pricepea încolțirea și coacerea unei convingeri, ce se forma despre El. Iisus aștepta să primească răspunsul lor, ca fructul copt pe'ndelete al reflexi-

nilor, lor la întrebarea : „Dar voi, cine credeți că sunt Eu ?“

E de remarcat, că întrebarea nu se pune de unul sau de altul dintre învățăceii Săi. Iisus se adresează cu această întrebare, nu numai lui Petru, Iacob și Ioan, cei trei învățăcei mai credincioși, ci întregului cenuclu de învățăcei, dela cari aștepta un răspuns. Și când Simon Petru, ca cel mai spontan dintre învățăceii Domnului, zicea : „Tu ești Mesia“ (Marcu 8²⁹), sau „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu“ (Matei 16¹⁶), — nu mărturisea numai credința sa personală, ci și credința smeritelor societăți a discipolilor, cari formau atunci colegiul apostolic, și care va fi mai târziu piatra din capul unghiului a Bisericii creștine.

Acest răspuns, dacă n'ar fi un adevăr veșnic, n'ar putea fi pentru discipolii cei mai intimi ai lui Iisus decât un răspuns de așteptare, care avea să-și primească forma desăvârșită abia mai târziu. Și iată de ce. Pe de o parte Hristos nu desăvârșise încă toată opera, ce Dumnezeu i-a încredințat-o. Nu ajunsese încă până la perfecțiunea ascultării și iubirii. Crucea Calvarului, luminată de strălucitoarele raze ale Paștilor, nu descoperise încă discipolilor semnificația esențială a misiunii sale.

Pe de altă parte, discipolii nu pășiseră încă, în suita Stăpânului lor, pe drumul suferinții. N'aveau încă nici o cunoștință despre crudele experiențe, slăbiciuni, umiliri și disperări, cari îi vor întâmpla în preajma Mântuitorului. Încă nu luaseră cunoștință — din realitatea vieții — despre învingătorul Morții ; și încă nu primiseră pe Duhul sfânt, care toate le cercetează, chiar și adâncurile lui Dumnezeu (I Cor. 2¹⁰). Când lui Dumnezeu asupra operii lui Iisus nu le fusese încă descoperit.

Să nu fim deci surprinși, că răspunsul lui Petru — la întrebarea lui Hristos, că cine este El — nu se va impune, ca definitiv, nici în credința creștină și nici în spiritul Bisericii. Ceeace ar putea să ne mire ar fi, că Biserica din primele timpuri ale Creștinismului și apoi în măsura dezvoltării sale, pune în plină lumină influența evangheliei în mijlocul celor mai diverse atacuri. Din acest motiv, prin sfinții Părinți, Biserica nu s'a simțit obligată, în timpul opiniilor contradictorii emise asupra lui Iisus Hristos, de-a se pune ea însăși în fața întrebării adresate de capul ei și de a-i da răspunsul ei.

Răspunsul Bisericii sau, mai exact, răspunsurile date în decursul timpului se completează unele pe altele. Cele ale apostolilor, ale sfinților Părinți, ale sinoadelor ecumenice, la întrebarea lui Hristos : Dar voi, cine credeți că sunt Eu ? — fi-vor ele răspunsuri pe de-întregul omenești ? Vreau să zic : vor formula ele, în mod simplu și exclusiv, reflexiunile ce oamenii pioși și inteligenți le-au pregătit în meditația asupra persoanei și asupra operii lui Iisus Hristos ? Vor fi aceste răspunsuri cu adevărat numai interpretarea omenească a faptelor săvârșite și a sentimentelor simțite din contactul cu Iisus Hristos ?

Hristos însuși n'a gândit că, pentru Petru, El ar fi așa, cum a mărturisit acesta. Nu carnea și sângele a descoperit lui Petru și tovarășilor săi Mesianitatea stăpânului lor, ci Dumnezeu Tatăl, al cărui Duh sfânt, immanent în om, soliciță pulerea sa de gândire și meditare, proiectează lumină asupra problemelor ivite sau asupra misterului zărit și acordat omului prin revelația ce Dumnezeu i-o face de înțeles (Mt. 16¹⁷).

La presupunerea, că apostolii și sfinții Părinți au fost mărginiți să înregistreze, ca în fața unui gramofon, o definiție a persoanei lui Iisus Hristos dictată de Dumnezeu, trebuie să mărturisim, că *răspunsul dat la întrebarea lui Hristos n'a fost numai răspunsul lor, n'a fost numai răspunsul credinței și iubirii lor.* Însă, fiindcă voia să fie și fiindcă era într'adevăr *răspunsul credinței lor și a iubirii lor, mai era în acela timp și al lui Dumnezeu, a' cărui Duh, al adevărului, conduce la adevăr pe acela cari s'au unit în Hristos prin credință și iubire.*

Cine este Iisus Hristos? Este un om mai curat și mai generos decât ceilalți oameni? Este un om perfect, un om sfânt, însă cu toate acestea un om? Sau e mai mult decât un om? Și atunci, cine este? O ființă intermediară între Dumnezeu și om, sau este însuși Dumnezeu?

Iată întrebările la cari, dela început, trebuia să răspundem.

Desigur, evlavia creștină n'a așteptat după răspunsul ce s'a pronunțat de sfinții Părinți și de sinoadele ecumenice. Evlavia creștină a considerat pe Hristos, dela început, de Dumnezeu și aceasta o mărturisim în mod spontan. Divinitatea lui Hristos o mai afirmam și dintr'o cauză vitală interioară. Pentru a se nutri din Dumnezeu cel viu, evlavia creștină în mod instinctiv a căutat pe Dumnezeu în Hristos.

Credința pe care o are ființa omenească nu e numai o emoție a sufletului sau numai o atitudine a voinței, ci ea este și cugetare și cunoștință de Dumnezeu.

Viața credinții, adâncindu-se în suflete și în Biserică, tinde deci, ea însăși, la o explicare a adevărului ce-o poartă în sine. Elanurile credinții creștine, intuițiile mărețe ale iubirii au premers, nu adevărului veșnic al lui Dumnezeu, ci expresiunii că Dumnezeu a condus Biserica lui Hristos. Aceasta nimănui n'o poate contesta. Exigențele credinții însă, afară de orice preparare intelectuală, pot cere un răspuns la întrebarea: Cine este Iisus Hristos?

(Va urma)

Neajunsurile noastre de tipic și ritual

Avem mulțumirea de a semna, din mai multe părți, că începe tot mai mult să intereseze problema înlăturării neajunsurilor deosebirilor, cu cari se săvârșește slujba noastră bisericească, pe unele și altele bisericii.

Acum de curând unul dintre foștii preoți misionari protopopești din Banat, ni a trimis un „apel” în termeni generali, punând în vedere că va trimite un „chestionar” la oficiile protopopești, pentru adunarea de material informativ, după care să urmeze apoi examinarea abaterilor și propunerea de soluții.

Nu cunoaștem „chestionarul”, deoarece acela nu ni s'a trimis. Dar știm un lucru: Problema e dificilă și necesită, întâi de toate, o cunoaștere mai mult directă, prin practică sau prin vedere proprie, a neajunsurilor. Tot așa se cere: O cunoaștere teoretică — liturgică și rituală — a problemei, lucru ce trece departe dincolo de râvna unei linerețe, oricât de bine intenționată. Și, credem, s'ar mai cere — pentru a se proceda cu oarecare șanse de a izbui — ca studierea abaterilor să se facă pe *protopopiate*, întâi de toate. În acest caz este mai ușor dată posibilitatea de

informare, ca și cea de cernerea și examinarea deosebirilor și năzuința de a le aduce la același numitor comun, al unității în practica liturgică și rituală.

După ce s'ar fi făcut asemenea lucruri în fiecare protopopiat, s'ar putea constitui o comisie restrânsă, de oameni competenți — profesorul de liturgică și membri ai clerului eparhial — care să examineze problema: din latura diferențierilor existente, ca și din cea a reducerii la practici uniforme.

Noi cel puțin, numai așa vedem a fi executabil gândul bun, pe care l'am surprins în apelul vag ce ni-a dat prilejul acestor știri.

Ne bucurăm de prilej, crezând că am spus lucruri utile.

Părintele în chestiune a mai adăugat o vorbă, la încheierea „apelului” său, că e foarte de dorit să scape odată preoșimea de „robia atotputernică a crâznicului ca și cantorului” cari, în multe părți, au pretenția să diriguiească pe preoți: cum să procedă la unele lucrări și mișcări, în decursul slujbelor, după felul obiceiurilor locale, dintr'un sat sau altul.

Dar noi zicem: Dacă preotul a învățat în școala teologică rânduiala cum se slujește, de ce primește să se supună aceluși terori? „Atotputernicia” respectivă e foarte relativă. Ea atârână de știința și conștiința preotului: s'o respingă dacă e tare pe misiunea și știința sa!

La orice caz, însă, o examinare a prea multelor deosebiri se impune.

Ea trebuie făcută Dar cu răgaz; și cu melod și cu oameni deplin formați, din toate punctele de vedere, pentru treaba asta.

Școala duminicală

Iconostasul

de Pr. C. Turicu

Am moștenit, prin Biserica noastră, niște comori pe cari până azi nici nu le-am desgropat de tot, iar despre prețul lor nemărginit puțin sunt cari și-au dat seama pe deplin.

Scopul școlii duminicale, organizată pentru tineretul nostru, cu intenții de a-l da o educație prefamilială, este: de a aduce la lumină acest tezaur de mare preț, pe care strămoșii noștri ni l-au lăsat moștenire, între păreții sfinți ai bisericilor noastre ortodoxe. Această comoară, desgropată și depusă în sufletele prefamilialilor noștri, va forma zestrea cea bună a vetei familii creștinești, merinde ce nu se va strica, avere pe care furii nu o vor înstrăina, nici rugina nu o va roade.

Ce mare preț are iconostasul Bisericii noastre românești! Așa-i că nu v-ați dat încă deajuns seamă de acest fapt?!

Eu am cunoscut prețul iconostasului ortodox după ce am terminat anii teologiei. La o oră de pedagogie, profesorul A. Paulea făcea analiza operei „Orbis pictus” a marelui pedagog și scriitor religios Comenius. Profesorul, fost preot catolic, într'o cuvântare ce depășea prin entuziasmul ei sârbzimea unei lecții de pedagogie științifică, ne dovedea marea revoluție produsă în învățământ și în pedagogia mondială în urma introducerii *metodului intuitiv*. Ne evoca scene admirabile din viața marilor artiști și creatori, cari s'au inspirat din vre-un tablou al naturii, ori al artei pentru

a da omenimii o nouă operă grandioasă. Constat, pe drept, că *intuiția* e temelie cunoștinții noastre omenști.

Intre exemplele aduse amintii și „iconostasul bisericilor de rit grecesc”, ca pe un mijloc de educație religioasă.

Am învățat despre iconostas, ni s'a arătat *modul* cum sunt așezate icoanele și ni s'a vorbit și despre momentele, biblice pe cari el le reprezintă; însă *n'am fost duși nici odată în fața iconostasului și nimeni nu ne-a descoperit marea lui taină!*

Da, iconostasul bisericii noastre ascunde o mare și sfântă taină: *ființa legii noastre.*

În dreptul iconostasului poți învăța tot ce cuprinde tradiția și credința noastră ortodoxă. El a ținut în cursul veacurilor întreaga *educație religioasă* a poporului nostru, care în cea mai mare parte era neștiutor de carte. Iconostasul a fost *școala noastră românească!*

Fiecare icoană de pe iconostas își are *istoria și însemnătatea ei* deosebită. De pe iconostas învești: istoria biblică, cea bisericească și catehizmul bisericii noastre.

Pe auditorii școlii noastre duminicile li vom pune, deci, în fața *icoanei Născătoarei* atunci când începem citirea de încheiere a Pavcerniței: „*Nespurcată, neîntinată etc.*... Fetele vor adânci rostul acestei rugăciuni și vor aplica-o la viața lor de viitoare mame. Flăcăii vor fi poștași în fața *icoanei Mântuitorului*, când se va citi rugăciunea: „*Și ne dă nouă, Stăpâne.*...”

Câte prelegeri minunate nu se pot ține în fața preșosului nostru iconostas! Fiecare icoană este o *unitate metodică* aparte. Intuiția din fața ei, ne formează și întărește credința.

Cronică

Omagiul Clerului ardelean a fost exprimat, la adresa P. Sf. Sale Părintelui episcop *Nicolae Colan*, ministru al Educației naționale și al Cultelor și Artelor, printr'o telegramă, expediată dela Arad săptămâna trecută, din prilejul adunării despărțământului Arad. Ea e de cuprinsul următor (o publicăm acum, deoarece din cronică numărului trecut a rămas fără vreea noastră):

P. Sf. Sale Părintelui Episcop Nicolae
Ministrul Educației și Cultelor

București.

Delângă sfântul Polir exprimăm omagiul întreg Clerului ardelean și cele mai bune urări la noua dirigătorie națională.

Ciuhandu, președintele Asoc. „Șaguna”.

Pr. Fl. Codreanu, preș. secției Arad.

Pr. I. Ardelean, preș. despărțământului.

Dr. Rushbrocke, secretarul general al Alianței mondiale baptiste, cum aflăm dintr'un cotidian bucureștean, s'a prezentat în audiență la Majestatea Sa Regele, în 8 l. c. Ce-o fi mai vrând acest personaj, nu putem ști. Un lucru e sigur: N'a venit să se încadreze în rândurile apostolilor de vremuri nouă pentru tămăduirea rănilor vieții sufletești ale poporului român, căzut victimă, — pe drumul leriho-nului — atâtor desbinări de tot felul.

Atunci ce caută printre noi?

Congresul catolic-euharistic mondial se va ține în acest an, în — Budapesta. Firește, fiindcă anul 1938 este „milener”, adică se împlinesc acum o mie de ani dela moartea regelui Ștefan I, al ungarilor, proclamat „sfânt”. (Da, noi am spus-o la Senat acum zece ani, că acest „sfânt” e patronul sau hramul unei biserici uniele din Maramurăș, din eparhia Gherlei). Firește, Blejul nostru catolicizat — am spus o altădată: cum — se conplace în această cuscrie catolică, cu o perfectă lăpădare de legea sângelui și se străduiește se facă o propagandă pentru o participare cât mai largă, la congresul budapestan, din partea „catolicilor” români. Nu e de mirat, când de legea și legătura sângelui s'au lăpădat, prin cuscria lor cu ungarul și papa. Și-atunci, tot dânsii își revendică, prin tipăriturile blăjene, că sunt singurul factor, care să readucă la românism pe românii săcuizați focmai prin încuscrirea cu catolico-maghiarii.

Mergeți, mergeți numai, la Budapesta...

Centenarul „Gazetei” dela Brașov l-am semnalat și noi, cuviincios, într'o cronică trecută. Ne simțiam datori să relevăm opera culturală începută de publicistul ardelean, Gh. Bariț, deși acesta, cum se știe, era uniel. Care nu ne fu mirarea, însă, când văzurăm, în „Curentul” (28. III) dela București — un fel de monitor semioficial al unteșilor — articolul, de zizanie confesională a protopopului uniel, Elie Dăianu dela Cluj, care readitează povestea cu prigonirea, din partea lui Șaguna, a alfabetului latin, pe care l-a introdus în scrisul ardelean, unielul Bariț, împotriva ortodoxului Șaguna. Revista noastră „Renașterea” dela Cluj, într'un articol prim (No. 14) dă răspunsul cuvenit, doveditor de pervertirea în cauză. Relevăm și noi cazul, așa pe scurt numai, ca să se știe: cu cine avem de a face.

În colo, scrisul părintelui E. Dăianu în cele ale istoriei, s'a sărbezit. S'ar putea da dovezi și în legătură cu broșura sa despre revoluția lui Horea, pe care încă vrea s'o scoată operă — unietă și rod al politiceii vieneze...

Cronici mărunte

de P. F.

Iezuiții au ținut la Roma al 28 lea Congres general. Au luat parte 170 membri. Fapt curios, numărul lor este de 26.000, deci de trei ori mai mare ca la 1870 Mare parte din America. În Franța 3000 și numeroși asemenea în Norvegia și Suedia.

Revista L'Unité de l'Église publică în ultimele 2 numere un articol despre Anglicani și Biserica Ortodoxă română. Dorința de unire cu Ortodoxia, din partea Anglicanilor, este prezentată ca o teamă a prea marelui influențe, pe care o are catolicismul în Orient. Este fapt curios, revista are redacția la București, Str. Christian Tell No. 18. Cine ar umbla după treabă mai departe?

Palestina. Creștinii se află în număr de 50.000, cea mai mare parte localnici. Ortodocși peste 20.000; catolicii 15.000; restul protestanți și o parte dintre Maroniți, Melkiți și Syrienți, cari sunt atașați într'o formă sau alta catolicismului, a căror unire cu Roma se poate numi mai mult o intenție de a-i câștiga pentru viitor. Ea nu se poate socoti realizată, din cauza liber-

tății *prea mari relig'oase* și a obiceiurilor ce le au păstrat. Amintim, în trecut, și școala duminicală dela Betleem, unde s'a născut Mântuitorul. Este una dintre cele mai bune școli duminicale, condusă de o înmăsoasă doamnă ortodoxă. Copii din Betleem cunosc ortodoxia.

Ortodoxia în Franța. Muși sunt cei ce nu știu că în Franța biserica ortodoxă, prin preoții ruși, depune o activitate îmbucurătoare. Sunt peste 50 preoți ruși și alături de ei se mai află câțiva preoți ortodocși francezi, ceace ne înveselește. Aceștia din urmă au fost convertiți la Ortodoxie. La Paris sunt parohii ortodoxe, în cari se slujește în limba franceză.

Timbre cu efigea Sf. Apostol Pavel În Grecia s'au emis o serie de timbre, cari reprezintă pe Sf. Ap. Pavel, predicând pe una din colinele din jurul Acropolei. Ca apostol cu drept cuvânt, căci doară a predicat acolo.

"Pro Deo". Acesta este numele unei organizațiuni, care a luat naștere în Olanda. Scopul ei este de a combate ateismul. Mijloacele de cari se folosesc sunt: răspândirea de tratate bine documentate, în cari se combate curentul ateist. Aceste cărți se răspândesc printre muncitori. Bun lucru de imitat și la noi.

Congresul euharistic dela Budapesta. Catolicii unguri depun toate sforțările în streinătate, spre a atrage cât mai mulți vizitatori la congresul numit, ce se va ține acolo în această primăvară. Cu această s'au emis o serie de 14 timbre, pe una dintre ele, regele Ștefan al Ungariei este reprezentat ca propagator al creștinismului.

Nicolae Orseniew. Este numele unui profesor universitar de teologie, dela Varșovia. El, în acelaș timp, ocupă și catedra de filosofie a lui Kant, dela Universitatea din Königsberg. Conferențiază despre ortodoxie, în Austria, Elveția și a fost invitat la Strasbourg, să țină o conferință despre „Viața și concepția religioasă a creștinului ortod-x”.

Cărți noi pentru preoți

În tipografia arhidiecezană din Sibiu a apărut o carte de mare valoare și deosebit interes pentru preoțimea noastră: *Pastoralele și circulările Mitropolitului Șaguna*.

Publicate de cunoscutul scriitor ardelen, dl. Gh. Tulbure inspector general școlar și precedate de un amplu studiu introductiv, *scrisorile către cler și popor* ale providențialului Mitropolit, din anii 1848—1872, văd lumina tiparului într'un elegant volum de aproape 500 pagini și în condițiuni tehnice și literare, proprii să facă din el o podoabă pentru biblioteca fiecărui preot.

Preoțimea de astăzi și de mâine are prilejul de acum să-și completeze cunoștințele agonisite despre figura marelui ierarh. Va avea ocazia să-l cunoască mai deaproape sub trei aspecte: ca scriitor bisericesc, ca păstor de suflete și ca îndrumător al școlii și al culturii poporului, — aspecte sub care prea puțin a fost studiat până astăzi. Contactul direct cu slova lui Șaguna va servi preoțimii prilej de înaltă meditație pastorală, scrisorile luminatului arhipăstor fiind un nesecat izvor de sugestii și subiecte pentru diferite cuvântări și ocazii din viața păstorească.

Atragem luarea aminte a Onoratei preoțimi asupra acestui eveniment literar, care se produce cu binecuvântarea I. P. S. Sale părintelui Mitropolit Nicolae, — și asupra căruia vom reveni cu o dare de seamă și cu amănunte de interes pentru cetitorii noștri.

Informațiuni

La Beșenova-veche — o nouă parohie înființată în cuprinsul eparhiei noastre, pe partea județului Timiș Torontal — a avut loc, în zilele trecute, o frumoasă serbare bisericească și culturală, din prilejul că a fost instalat, în slujba sa, cel dintâi preot român, în persoana C. Sale pr. *Mircea Albu*. Instalarea a fost făcută de P. C. protopop Dr. Șt. Cioroianu, cu asistența dlor reprezentanți ai administrației și școlii și mai mulți intelectuali români din regiune și din loc. Lucrul s'a făcut bine: și pentru încurajarea tânărului preot, dar și pentru a se ști, că cei ce au manifestat cu acest prilej, se vor simți datori să și activeze, alături de noul preot.

† Prof. **Inocențiu Langa**, dela liceul „Moise Nicoară” de aici, și-a încheiat cursul vieții pământești, Sâmbătă în 9. I. c., iar Luni următoare a fost asprucit, după rânduiala bisericii gr.-catolice, căreia i-a aparținut. A fost un om înțelegător și cult. La serviciul de înmormântare, săvârșit în sala mare a liceului, i-a cântat corul catedralei noastre și cel al studenților noștri teologi, după înșasi dorința defunctului. A și meritat-o. Odihnească în pace!

Publicațiuni de licitațiune

Consiliul Parohial din Doncenii în urma rezoluției Vener. Cons. Eparhial Nr. 2243/1938 vinde prin licitație publică 8 (opt) jugăre pământ bisericesc, parte arător, parte fânaș.

Licitația se va ține în ziua de 26 Aprilie a c. ora 3 după masă, în localul școlii primare din Doncenii.

Licitația se va face cu observarea dispozițiilor din „Regulamentul pentru înștrăinarea bunurilor imobile bisericești”.

Licitație minuendă

În baza devizului și a bugetului supletor aprobate de Sfta Episcopie cu Nrul 1703/1938 se publică licitație minuendă cu oferte închise pentru renovarea internă a Sfintei biserici din Vârșand jud. Arad și a nume: Pictura murală, pictura decorativă, refacerea și auritura icoanelor și a părților decorative de pe iconostas, vopsirea iconostasului și a întreg mobilierului din Sfta biserică, precum și facerea a 9 buc. ferestri cu cadre de fer.

Licitația se va ține în ziua de 26 Aprilie 1938 la orele 11 înainte de masă în localul școlii primare. Întrucât prima licitație va rămâne fără rezultat a doua licitație se va ține în Duminica din 1 Mai 1938 la arele 15 tot în acelaș local.

Licitația se va ține în conformitate cu Art. 88-110 din L. C. P. Regulamentul Oficiului Central de Licitații precum și o normelor publicate în Monitorul Oficial Nr. 127/1931.

Cei ce vor lua parte la licitație vor depune pe lângă oferte și garanția legală în numerar ori în efecte de stat, iar caietul de sarcini îl pot consulta în ori ce zi la oficiul parohial.

Vârșand la 12 Aprilie 1938.

Consiliul parohial ort. român.